

Nr 25

Utlåtande över motioner om anslag för en dokumentärfilm om tvåkammarriksdagen.

I de likalydande motionerna I: 805 av herr *Bengtson* och II: 967 av herr *Sundman* hemställes att riksdagen skall bevilja ett förslagsanslag på 200 000 kronor att ställas till riksdagens förvaltningskontors förfogande för sammanställning och upptagning av en dokumentärfilm om den svenska tvåkammarriksdagen.

Yttrande över motionerna har av utskottet inhämtats från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor.

Motionerna

Motionärerna räknar med att olika slags dokumentärt material från den nuvarande riksdagsordningens tid kommer att tillvaratagas i samband med tvåkamarsystemets upphörande. De anser det önskvärt att vad som kan vara av intresse för framtiden i största möjliga utsträckning bevaras även i rörlig bild. Åtskilligt filmmaterial torde, framhålls det, finnas hos olika företag, och därutöver är det möjligt att under tvåkammarriksdagens återstående tid göra kompletterande filmupptagningar.

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor meddelar i sitt yttrande över motionerna att styrelsen för att inventera arkiverat material och i övrigt lägga fram förslag i ämnet har som sakkunnig anlitat fil. dr *Gardar Sahlberg*, Sveriges Radio. Denne har inventerat Svensk Filmindustris och TV:s journalfilmsarkiv samt utarbetat ett förslag till en dokumentärfilm i svartvitt och färg, på 16 mm film, med en speltid av en timme. Den sakkunnige har också förklarat sig villig att svara för produktionen av den planerade filmen. Kostnaderna för filmen beräknas uppgå till ca 66 000 kr. exklusive mervärdeskatt och licensavgifter. Styrelsen har med sitt yttrande överlämnat synopsis och kostnadsförslag, vilka fogas till detta utlåtande såsom *bilagor 1 och 2*.

Från Sveriges Radio har inhämtats tillstånd att använda erforderligt arkivmaterial, för vilket kopiekostnaden (licensavgiften) utgör 25 kr. per *Bihang till riksdagens protokoll 1970. 8 saml. Nr 25*

meter eller sammanlagt ca 11 000 kr. Den totala kostnaden för den föreslagna dokumentärfilmen beräknas för negativ och en s. k. A-kopia uppgå till ca 77 000 kr. exklusive mervärdeskatt.

Styrelsen anför att den finner det vara av värde att dokumentärt material om tvåkammarriksdagen bevaras även i form av film och att den därför tillstyrker att en dokumentärfilm framställs i huvudsaklig överensstämmelse med den sakkunniges förslag. Kompletterande filminspelningar anses böra påbörjas redan i vår. Styrelsen föreslår att ett förslagsanslag om 90 000 kr. ställs till förfogande för ändamålet.

Utskottet

Utskottet anser i likhet med styrelsen för riksdagens förvaltningskontor att en film framställd enligt motionärernas idé och den av styrelsen anlitade sakkunniges förslag skulle vara av värde som kompletterande dokumentation om tvåkammarriksdagen och den miljö där denna arbetat sedan början av 1900-talet. Av betydelse är enligt utskottets uppfattning bl. a. att härigenom kan bevaras en levande bild av interiörer i det nuvarande riksdagshuset, vilket snart torde undergå förändringar i samband med att det tas i bruk för andra ändamål och som senare avses skola byggas om eller rivas. Utskottet föreslår därför att riksdagen bemyndigar riksdagens förvaltningskontor att föranstalta om produktion av en dokumentärfilm enligt redovisade intentioner och inom angiven kostnadsram. Vad gäller medelsanvisning för ändamålet föreslår utskottet att kostnaderna för filmen får täckas från anslagsposten Övriga utgifter under förslagsanslaget Den inre riksdagsförvaltningen: Förvaltningskostnader, varvid kostnaderna bör redovisas på särskilt konto. Anslagsposten, som för innevarande budgetår förslagsvis beräknats till 30 000 kr., torde till följd härav komma att under detta budgetår överskridas i viss utsträckning. För nästa budgetår, till vilket huvuddelen av utgifterna torde koncentrera sig, kan anslagsposten beräknas med hänsyn till den ökade belastningen.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen i anledning av motionerna I: 805 och II: 967 bemyndigar riksdagens förvaltningskontor att låta framställa en dokumentärfilm om tvåkammarriksdagen i enlighet med vad utskottet ovan anför.

Stockholm den 23 april 1970

På bankoutsrottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s), Palm (s)*, Åkerlund (m), Lundin (s), Mattsson (cp) och Annerås (fp);

från a n d r a kammaren: herrar Regnéll (m), Hagnell (s)*, Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Haglund (s), Fridolfsson i Rödeby (s), Löfgren (fp) och Stridsman (cp).

* Ej närvarande vid justeringen.

Bilaga 1**TVÅKAMMARRIKSDAGEN***Synopsis*

Inledning. Riksdagshusbyggnaden visas — i färgfilm — från olika håll i vårlig grönska med vattnet flödande under Norrbro. Närmare kring fasaden med statygruppen och inskriptionen. — Entrén. — Trapphallen. — Kamrarna under pågående sammanträden. Efter denna allmänna presentation berättar speakern om tvåkammarriksdagens tillblivelse och historia.

Historik. Det äldsta skedet illustreras med teckningar, litografier och fotografier. T. ex. J. F. Meyers teckning av Riddarhustorget den 7 december 1865, då representationsformen beslutats. Bilder av de fyra ständens lokaler och av gamla riksdagshuset på Riddarholmen. Det nya riksdagshusets tillblivelsehistoria gestaltas med bilder av Helgeandsholmen före och efter bygget.

För perioden 1914—1960 utnyttjas SF:s journalfilmmarkiv med tyngdpunkten lagd på väsentliga tilldragelser såsom försvarsriksdagen 1914, de i demonstrationer framförda kraven på allmän rösträtt, det demokratiska genombrottet, den kvinnliga rösträttens införande etc. Bilder av talmän och andra prominenta riksdagsmän och kvinnor infogas på lämpliga platser. Från riksdagens 500-årsjubileum finns ett utförligt reportage från Arboga och Stockholm. Riksdagens högtidliga öppnande filmades för första gången år 1942 — alltså med kung Gustaf V på tronen.

Från år 1960 erbjuder Sveriges Radios TV-reportage ett rikt material. År 1962 filmades för första gången det högtidliga öppnandet i färg.

Riksdagens inre verksamhet. Med färgfilmkamerans hjälp görs en rundvandring genom byggnaden, varvid allt av värde filmas. I synnerhet målningar m. m. som inte kommer att överföras till enkammarriksdagens hus. Därefter ägnas uppmärksamhet åt verksamheten. Ivar Ivres reportage »En motions väg» bör kunna användas liksom många av aktuelltinslagen. Dokumentärfilmen avslutas med tvåkammarriksdagens sista sammanträde.

SVERIGES RIKSDAG

16 mm film

Planerad längd: Nytagningar (färg)	20 min.	
Arkivbilder (SF och TV)	40 min.	
	<u>60 min.</u>	

Nytagningar

omfattande Riksdagshusets lokaler, detaljbilder av freskomålningar, tavlor etc. samt riksdagens kamrar i arbete, ev. något utskott, närbilder av riksdagsmän etc.

Fältarbete 4 dagar enl. kalkyl från Public

Film Production	7 408:—	
Ev. sminkning	250:—	
Framkallning, arbetskopia	5 000:—	
Oförutsedda utgifter	<u>2 000:—</u>	14 658:—

Arkivbilder

Masterkopior	4 000:—	
Omvändningskopior	800:—	4 800:—
Speaker, intalning, bandmaterial	<u>2 000:—</u>	
Effektläggning	1 500:—	
Musik	2 000:—	
Mixing, 6 timmar	<u>1 000:—</u>	6 500:—

Slutbehandling

Klippning av master	2 000:—	
Duplikatnegativ	2 500:—	
Optical Printer-arbeten, ev.	3 000:—	
Ljussättning/färgsättning	1 500:—	
A-kopia	4 000:—	
Ev. korrigerad A-kopia	<u>2 000:—</u>	15 000:—
Redigeringsarvoden	15 000:—	
Ev. extratagningar (hösten 1970)	<u>10 000:—</u>	25 000:—
Slutsumma utan moms och ev. licensavgifter		<u>S:a 65 958:—</u>